

[Estrup]

Derved lettes trykket på den overbelastede arbejdstilbudsordning, og man kan nu forhåbentlig sikre, at de tilbud, som gives, er reelle og fornuftige. Det var det, vi tidligere i dag hørte at LO også har foreslået.

Samtidig – og det er det principielle – genskabes ideen om arbejdsløshedsforsikringen som et forsikringssystem. Intet forsikringssystem kan bære ubegrænsede udbetalinger. Derfor må man vælge, om man ønsker at opfatte dagpenge som en forsikring eller som en social ydelse. Vælger man det sidste, tvinges man uundgåeligt til at se på den enkeltes behov. Ydelsen vil så bero på et skøn, den bliver afhængig af husstandsindkomsten. Hvad dette vil betyde for gifte kvinders tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed for ligestillingen, har de seneste ugers debat ud fra de i Politisk Ugebev. offentliggjorte tal vist med al ønskelig tydelighed.

Jeg har forstået, at socialdemokratiet ligesom det radikale venstre mener, at dagpenge skal være en ret for den enkelte, uafhængig af trang. Det har hr. Kaj Poulsen også bekræftet her i dag. Derfor er det uforståeligt og ulogisk, at man fra socialdemokratisk side fastholder, at retten til at oppebære dagpenge på højeste sats skal sikres gennem stadig tilbagevendende arbejdstilbud. Det kan ikke forenes med, at man samtidig fra socialdemokratisk side fastslår, at dagpengeretten naturligvis er tidsbegrænset; det hænger ikke sammen.

Trods gentagne forsøg lykkedes det ikke under debatten den 23. oktober 1984 og heller ikke i dag at få et forståeligt svar fra socialdemokratiet på spørgsmålet: hvor længe? Det var det, der forhindrede os i at stemme for den socialdemokratiske dagsorden ved den lejlighed.

Det forlig, som nu er en realitet, sikrer, at dagpenge fortsat er en ret for den enkelte. Alle, der kan og vil arbejde, bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet. Ingen langtidsledige tvinges på bistandshjælp. Tværtimod, tager man 18 måneders kompetencegivende uddannelse, så går man ind på dimittendsats og er på ny berettiget til arbejdstilbud m.v.

Men den nye ordning sikrer først og fremmest, at passiviteten brydes for de langtidsledige. Arbejdstilbudsordningen var en god og fornuftig ordning, så længe arbejdsløshedsproblemet kunne betragtes som kortvarigt. Det er fortsat en rimelig ordning for de unge

og for de ældre, men for de typiske erhvervsaktive aldersklasser slår den ikke til. Et genoptræningstilbud i syv eller ni måneder en gang hvert andet år skaber ikke nye muligheder for de langtidsledige. Det cementerer derimod den følelse af utilstrækkelighed og håbløshed, som nødvendigvis melder sig, når man i årevis har holdt sig parat, uden at der dukkede en varig beskæftigelse op.

Det, der er behov for, er, at de langtidsledige får mulighed for at bruge deres evner og initiativ, at de får mulighed for at være aktive trods ledigheden. Den iværksætterordning og det tilbud om indtil to års uddannelse med fulde dagpenge, som nu gives, sammen med den massive uddannelsesindsats, som sættes ind, rummer disse muligheder. Det vil sætte de langtidsledige i stand til at omskole sig eller videreuddanne sig til de 30.000–40.000 arbejdspladser, der i øjeblikket netto skabes på årsbasis. Det bliver kostbart, men jeg er overbevist om, at det er pengene værd.

Det er paradoksalt, at denne historiske nyskabelse i arbejdsmarkedspolitikken skal opstå under voldsomme protester. Ikke mindst er det paradoksalt, at de mest uarticulerede protester kommer fra det socialdemokrati og den fagbevægelse, som så vedholdende har krævet betalt frihed til uddannelse. Når dertil føjes, at fagbevægelsen, som tidligere citeret her fra talerstolen i dag, har foreslået arbejdsministeren præcis den ordning, som nu gennemføres, må man unægtelig spørge sig selv, hvilke motiver der egentlig ligger bag protesterne.

Iværksætterordning og uddannelsesstilbud er vejen til en ny start på arbejdsmarkedet. Hermed åbnes aktiviteter for de langtidsledige, som giver udsigt til varig beskæftigelse, men indsatsen for at bringe de langtidsledige tilbage på arbejdsmarkedet slutter ikke her. De, som fortsat måtte være uden beskæftigelse efter 2½ år med uddannelse eller anden aktivitet, står til rådighed på arbejdsmarkedet på helt samme måde, som det i dag gælder i forbindelse med arbejdstilbudsordningen. De skal være villige til at modtage rimeligt arbejde, men dette er ikke kun en pligt, som påhviler de arbejdsløse. Det er samtidig præciseret, at der gælder en særlig forpligtelse for arbejdsformidlingen til at skaffe de langtidsledige arbejde. De langtidsledige bliver ikke overladt til sig selv, hvis de har været